

Lesbrief bij: Worteltjes van Oranje

-muziektheatervoorstelling voor groepen 1, 2, 3 en 4-

Binnenkort komt de voorstelling *Worteltjes van Oranje* bij u op school of in een theater in de buurt.

Onze ervaring leert dat een voorstelling nog meer op zijn plek valt als er voorafgaand aandacht aan besteed wordt. Deze lesbrief biedt verschillende vakoverstijgende opdrachten die u als zodanig kunt uitvoeren, of naar eigen inzicht kunt aanpassen op een project of les waar u al mee bezig bent. Het is niet nodig alle opdrachten te doen, maar leuk is het natuurlijk wel.

Afsluitend vindt u een aantal vragen voor een nagesprek en een laatste ontdekkingsopdracht. Hiermee kan de voorstelling verwerkt worden en kan er een brug geslagen worden tussen de voorstellingservaring en de belevingswereld van de leerling.

Wij hopen u met deze lesbrief te inspireren.

Waar gaat de voorstelling over?

Waarom zijn wortels oranje? Dat verhaal begint bij Prins Willem. De prins zorgt goed voor zijn volk en hij beantwoordt alle vragen die hij krijgt. Maar dan komt neef Filip en die gaat zomaar op Willems troon zitten! Filip geeft nooit antwoord en verzint alleen maar stomme regels. Willem wordt heel stil; het volk wil hem vast niet meer, denkt hij. Gelukkig bedenkt het prinselijk konijn een Worteltjesplan. Zal Willem zijn moed terugvinden?

Heeft u vragen of wilt u vooraf iets bespreken? Neem dan vooral contact op via: info@verteltheater.nl

Tot snel!

Inhoudsopgave

Voorafgaand aan de voorstelling:

1. Wie is Willem?	Terug in de tijd
2. Willems grote neef: Filip (brrrr)	Toneelspelen
3. Hoe ziet jouw troon er uit?	Verzin & teken
4. Een brief op de bus.	Verwoorden
5. Zing mee!	Muziek

Verwerking in de klas:

6. Vragen voor een nagesprek.	Reflecteren
7. Hoe groeit een wortel echt?	Biologie
8. Groei je eigen wortelloof.	Ontdek!

1. Wie is Willem?

Terug in de tijd

Dit is een schilderij van prins Willem van Oranje (1533-1584):

[of navigeer naar: https://nl.wikipedia.org/wiki/Willem_van_Oranje#/media/Bestand:WilliamOfOrange1580.jpg]

Vertel: Willem van Oranje was de eerste prins die Nederland ooit had.
Willem kon heel goed praten. Maar meestal zei hij niet alles; sommige dingen dácht hij alleen. Willem van Oranje had daarom een bijnaam: Willem de Zwijger.

Vraag 1: Wat betekent zwijgen?

Vraag 2: Waar ben jij goed in?

Vraag 3: Kan dat jouw bijnaam worden?

2. Willems grote neef Filip (brrrr)

Toneelspelen

Dit is een schilderij van Filip:

[of navigeer naar: https://nl.wikipedia.org/wiki/Willem_van_Oranje#/media/Bestand:King_PhilipII_of_Spain.jpg]

Vertel: Filip is een soort grote neef van Willem.
Filip woont in Spanje en komt op bezoek bij Willem.
Omdat Filip het voor het zeggen heeft, loopt hij stoer rond.

Samen doen: Kan jij stoer zitten? Hoe doe je dat?
Ga goed rechtop zitten. Til je kin een beetje op. Kijk de kring rustig en duidelijk rond.

Kan jij stoer staan? Hoe doe je dat?
Als je stilstaat, verdeel je je gewicht over je voeten (zak dus niet aan één kant door).
Zet je voeten een klein beetje uit elkaar.
Helpt het als je je handen in je zij zet?
Helpt het als je je armen over elkaar legt? Probeer eens.

Kan jij stoer rondlopen? Hoe doe je dat?
Ga goed rechtop staan. Til je kin een beetje op. Kijk rustig en goed rond. En zet rustige, flinke stappen.

Wie wil krijgt een beurt en mag luid en duidelijk zijn naam zeggen. De rest geeft daarna een heel kort applaus.

3. Hoe ziet jouw troon eruit?

Verzin & teken

Dit zijn enkele tronen in Nederland, van verschillende vorsten (koningen en prinsen).

Gebruikt vanaf Willem III in 1849

[of navigeer naar:

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Willem_II_der_Nederlanden#/media/Bestand:Throne_of_Kings_William_II,_William_II_and_of_Queen_Wilhelmina_of_the_Netherlands_\(1842-1849\).jpg](https://nl.wikipedia.org/wiki/Willem_II_der_Nederlanden#/media/Bestand:Throne_of_Kings_William_II,_William_II_and_of_Queen_Wilhelmina_of_the_Netherlands_(1842-1849).jpg)]

Gebruikt vanaf 1904. Bekend van Prinsjesdag

[of navigeer naar:

<https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl/rce-mediabank/detail/Off5dd97-b1fa-9e11-d5b8-986a15f0eed8>]

Gebruikt vanaf Willem II

[of navigeer naar:

<http://destaatvanoranje.blogspot.com/2013/02/a-game-of-thrones.html>]

Vertel: Dit zijn tronen. Daar hebben koningen en koninginnen van Nederland op gezeten. Meestal zijn tronen groter en mooier dan een gewone stoel.

Vraag: Wat valt je nog meer op aan de tronen? Wat is er anders dan bij de stoel waar je nu op zit?

Vertel: Een troon kan mooi zijn. Maar hij kan ook heel handig zijn. Misschien zit er een klepje in de stoel waar je een boek in verstopt. Dan hoef je je nooit te vervelen. Of misschien zit er een dakje op zodat je niet in de zon kijkt.

Ideeën verzamelen: Als jij een troon mag verzinnen: wat is er dan speciaal aan? Waardoor zit jouw troon extra fijn? Ziet hij er bijzonder uit? Misschien kán jouw troon iets?

Doen: Verzin en teken jouw eigen troon.

4. Een brief op de bus

Verwoorden

Vertel: Lees de brief voor van Willem van Oranje (zie bijlage 1, achterin deze brief).

Doen: Schrijf met de klas een brief.

Wie schrijven jullie een briefje? *Tip: schrijf aan een andere klas van de school die ook naar de voorstelling gaat kijken.*

Begin de brief met 'Beste...' En schrijf onderaan 'Groetjes,'

Vertel daarin: wat hebben jullie vandaag gedaan in de klas? Misschien hebben jullie ook een vraag aan de andere klas.

Adresseren: Een enveloppe posten: waar schrijf je het adres? Wie staat er op de postzegel?

Tip: stuur de brief met de echte post naar een andere klas van de school (liefst een klas die ook naar de voorstelling gaat kijken). Spreek met de leerkracht van die klas af dat zij ook een brief met de post naar jullie sturen. Het is leuk om daarna te zien wat er met de postzegel gebeurd is. En het is sowieso leuk om post te krijgen.

5. Zing mee!

Muziek

Oefen het Postlied uit de voorstelling aan de hand van de bladmuziek en/of de soundfile.

Duur: Naar eigen inzicht.

Nodig: Onderstaande bladmuziek van het Postlied (op digiboord of uitdelen)
Met deze linkjes gaat u naar de soundfiles:

Voor de ingezongen versie, klik op: <https://bit.ly/WorteltjesPostliedMetZang>

Voor de begeleidingsversie, klik op: <https://bit.ly/WorteltjesPostliedZonder>

POST
WORTELTJES VAN ORANJE

TEKST EN MUZIEK:
MARTIJN BOS

Post! Post! Prin-se-lij-ke post! He-le gro-te en-ve-lop-pen,
4 waar ze brief-pa-pier in stop-pen, met hun vra-gen vol-ge-schre-ven,
6 waar ik ant woord op mag ge-ven! Post! Post! Prin-se-lij-ke post!

6. Nabespreken

Reflectie

Door na de voorstelling erover na te praten, verdiep & bestendig je nog meer de kijkervaring. Om het gesprek op gang te helpen kunnen deze vragen helpen. Het gaat er om met elkaar te delen wat je gezien, gevoeld en gedacht hebt. Leerlingen mogen het oneens met elkaar zijn.

Kies hieronder vragen uit die aanspreken.

Wat heb je gezien.

- Wat gebeurde er in het verhaal?
- Wie zaten er in het verhaal?
- Liep het goed af?
- Werd het verhaal alleen *verteld*? Of werd er ook nog iets anders gedaan?
[antw. er werd ook toneelgespeeld en muziek gemaakt.]

Wat vond je ervan.

- Wat vond je een mooi of leuk moment?
- Was er ook een zielig moment?
 - Voor wie was het zielig?
 - En hoe kwam dat?
 - Was hij *de hele tijd* zielig?
- Was er ook een spannend moment?
 - Voor wie was het spannend?
- Wat vind je van prins Willem? Is hij dapper en stoer of juist niet?
 - Hoe werd Willem stoer? Wie heeft hem geholpen?

En jij? Betrekken op jezelf

- Als mensen je naam roepen, dan heet dat aanmoedigen: je krijgt moed.
 - Van wie mogen even met z'n allen de naam roepen? Zullen we kijken of het werkt?
 - En werd je er moedig van? Kreeg je zelfvertrouwen?
- Wat is zelfvertrouwen?
 - Wie van jullie heeft zelfvertrouwen?
 - Wie zou wel wat meer zelfvertrouwen willen hebben?
 - Wat kan je doen om meer zelfvertrouwen te krijgen?
 - Hoe kan je iemand anders meer zelfvertrouwen geven?
- Van wie krijgt Willem hulp?
 - Heb jij ook een knuffel die jou helpt?
 - Waarom is jouw knuffel fijn?
- Welke regels zou jij verzinnen als jij op de troon zat?

7. Hoe groeit een wortel echt?

Biologie

Een wortel die je kan eten, begint als een heel klein zaadje. Die stop je in de aarde en daar giet je water bij. Dat heet zaaien:

Een week of twee later steekt er al een heel klein groen sprietje uit de aarde. Het is wel al groen, maar het lijkt nog niet echt op het wortelloof. Nog een hele tijd wachten en dan gaat het groen van de wortel er wat duidelijker uitzien:

Na heel lang wachten, wel vier weken kan je de wortel oogsten. Dan is hij lekker om te eten:

Maar onder de aarde zit er nog maar een heel klein worteltje aan:

8. Groei je eigen wortelloof.

Ontdek!

Het duurt een hele tijd voordat een zaadje een hele wortel wordt.

Maar het groen dat aan de wortel zit (het loof) dat kan je veel sneller zien groeien. En wist je dat je dat groen ook kan eten? Lekker hoor.

1. Snij van een paar flinke (winter-)wortels het bovenkantje af:

2. Zet de bovenkantjes in een bakje met een laagje water. Zet het bakje in het raam.

3. Na een week zal je zien dat er wat gebeurt. En na twee weken groeit er weer echte loof:

Tip: maak elke twee of drie dagen een foto. Na afloop kan je dan goed de verschillen vergelijken met elkaar.

BIJLAGE 1, bij opdracht “Een brief op de bus”

Beste leerlingen van groep ...

Vandaag is een leuke dag. Eerst stond ik op en at een lekker ontbijt met een broodje kaas.

Daarna las ik mijn post: brieven die ik had gekregen. Daar stonden leuke vragen in.

Natuurlijk liep ik ook een rondje door mijn mooie tuin. Ik heb de kippen eten gegeven. Ik hoop dat ze binnenkort eitjes gaan leggen voor bij mijn ontbijt.

En nu zit ik dit briefje aan jullie te schrijven, waarin ik vertel wat ik allemaal doe op een dag.

Wat hebben jullie vandaag gedaan? Misschien kunnen jullie ook een briefje naar iemand schrijven?

Groetjes van,

Prins Willem van Oranje